

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

19 09 20 21

м. Київ

№ 916

Про затвердження стандарту
вищої освіти зі спеціальності
225 Медична психологія для
другого (магістерського)
рівня вищої освіти

На виконання частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року № 584),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти зі спеціальності 225 Медична психологія галузі знань 22 Охорона здоров'я для другого (магістерського) рівня вищої освіти, що додається.
2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2021/2022 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
від 18.08.2021 р. № 916

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
другий (магістерський) рівень вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

магістр
(назва ступеня, що присвоюється)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 225 Медична психологія
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2021**

I. Преамбула

Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 225 «Медична психологія».

Стандарт вищої освіти затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 18.08.2021 р. № 916.

Розробники стандарту:

Члени підкомісії науково-методичної комісії спеціальності 225 «Медична психологія», створеної наказом Міністерства освіти і науки України (№ 582 від 25.04.2019):

Філоненко Мирослава Мирославівна, доктор психологічних наук, професор, декан медико-психологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, **голова підкомісії**

Поліщук Олександр Юрійович, кандидат медичних наук, доцент, керівник медико-психологічного центру Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», **заступник голови підкомісії**

Аврамчук Олександр Сергійович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Вищого навчального закладу «Український Католицький Університет», **секретар підкомісії**

Животовська Лілія Валентинівна, доктор медичних наук, професор кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії

Яковлева Світлана Дмитрівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри корекційної освіти Херсонського державного університету

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи підкомісії 225 «Медична психологія» науково-методичної комісії №11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення протокол від 07.10.2019 № 1.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 17.04.2020 р. № 2

Фахову експертизу проводили:

Пшук Наталія Григорівна, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медичної психології та психіатрії Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова;

Коростій Володимир Іванович, доктор медичних наук, професор, заступник директора з медичної частини Навчально-наукового медичного комплексу «Університетська клініка» Харківського національного медичного університету

Маркова Маріанна В'ячеславівна, доктор медичних наук, професор, професор кафедри сексології, медичної психології, медичної та психологічної реабілітації Харківської медичної академії післядипломної освіти

Методичну експертизу проводили:

Луговий Володимир Іларіонович, доктор педагогічних наук, професор; дійсний член НАПН України, перший віце-президент НАПН України, Національний експерт Програми ЄС Еразмус+,

Таланова Жаннета Василівна, доктор педагогічних наук, с.н.с., доцент, менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні

Стандарт розглянуто Міністерством охорони здоров'я України та Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності підкомісії 225 «Медична психологія» науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 2 від 17 березня 2021р.

Стандарт погоджено на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, протокол № 13 від 27.07.2021.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальності	225 Медична психологія
Форми здобуття освіти	підготовка здійснюється за денною формою
Освітня кваліфікація	Магістр медичної психології
Професійна кваліфікація	Лікар-психолог
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – магістр Спеціальність – 225 Медична психологія Спеціалізація – <i>(вказати назву спеціалізації за наявності)</i> Професійна кваліфікація – лікар-психолог
Опис предметної області	Об'єкт діяльності: сфера охорони психічного здоров'я людини Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та проблеми інноваційного характеру у сфері охорони психічного здоров'я населення, психопрофілактику, психодіагностику, психокорекцію та лікування захворювань пов'язаних з психічним здоров'ям, що характеризуються невизначеністю умов та вимог і можуть передбачати необхідність проведення досліджень та/або здійснення інновацій. Теоретичний зміст предметної області: наукові концепції (теорії) охорони психічного здоров'я людини. Профілактики, діагностики та лікування захворювань, пов'язаних з порушенням психічного здоров'я людини. Методи, методики та технології: анамнестичні, клінічні, лабораторні, медико-психологічні та функціональні методи діагностики, лікування та профілактики психічного здоров'я людини. Інструменти та обладнання: сучасні діагностичні, лікувальні засоби, предмети та прилади, зокрема, аудіо/відео апаратура, комп'ютерна техніка, мультимедійне обладнання, програми статистичної обробки та візуалізації даних
Академічні права випускників	Право вступу в інтернатуру для проходження спеціалізації за відповідними лікарськими

	спеціальностями згідно наказів Міністерства охорони здоров'я України Можливість здобуття вищої освіти за освітніми програмами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, та набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих
Працевлаштування випускників	Після проходження спеціалізації в інтернатурі та отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста за спеціальністю «Медична психологія» може виконувати професійну роботу на посаді лікаря-психолога

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття освітнього ступеня магістра можуть прийматися особи, що здобули повну загальну середню освіту. Прийом на навчання здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку визначеному законодавством.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітніх програм, за якими здійснюється підготовка магістрів становить 360 кредитів ЄКТС.

Мінімум 65% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентності за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти.

Загальний обсяг професійно-орієнтованих практик має становити не менше 42 кредитів ЄКТС.

Для здобуття освітнього ступеня магістра на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») «бакалавр» заклад вищої освіти має право визнати та перерахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста)», бакалавра за спеціальностями галузі знань 22 «Охорона здоров'я» або за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

V Перелік обов'язкових компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми медичної психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності	1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з

	<p>різних джерел.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії. 9. Здатність працювати в команді. 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до збирання та критично опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел 2. Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань 3. Здатність до формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. регістр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики. 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження, аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій. 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, аналізування та систематизації одержаних результатів, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру

	<p>заходів надання психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інші індивідуальних особливостей пацієнтів.</p> <p>8. Здатність до здійснення психологічної реабілітації із застосуванням спеціальних методик.</p> <p>9. Здатність до використання науково верифікованих методів та технік, використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з застосуванням елементів доказових методів психотерапії</p> <p>10. Здатність до надання психологічної допомоги особам різного віку, неспроможним справитися з несприятливими умовами, що склалися в їхньому житті</p> <p>11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги</p> <p>12. Здатність до психопрофілактики серед людей груп ризику, психодіагностики, психокорекції та лікування хворих соматичного і психічного профілю спільно з відповідними лікарями-спеціалістами, психологічної реабілітації із застосуванням спеціальних методик.</p> <p>13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності.</p> <p>14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.</p> <p>15. Здатність до здійснення психологічної реабілітації населення</p>
--	--

VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій.
2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.
3. Визначати попередній клінічний/психологічний/патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.
4. Застосовувати основні форми і методи психокорекції і психотерапії.
5. Визначати принципи, тактику, характер психопрофілактики, психокорекції, психологічної реабілітації та психотерапії.
6. Розробляти моделі, стратегії, план дій щодо надання допомоги.
7. Інтерпретувати та прогнозувати вплив допомоги на перебіг хвороби/розладу з метою подальшої оптимізації програм.

8. Застосовувати сучасні методи корекції функціональних станів (фармакологічні, поведінкові, фізичні).
9. Вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів.
10. Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення професійної практики.
11. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів надання допомоги.
12. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології.
13. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проєктів у сфері медичної психології.
14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти у сфері медичної психології, та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.
15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітньо-професійних та освітньо-наукових програм здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту. Додатково для освітньо-наукових програм атестація включає публічний захист кваліфікаційної магістерської роботи
Вимоги до єдиного державного кваліфікаційного іспиту	Єдиний державний кваліфікаційний іспит здійснюється відповідно до «Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань «22 Охорона здоров'я» та складається з таких компонентів: <ul style="list-style-type: none"> • інтегрований тестовий іспит «Загальна лікарська практика. Крок - 1» та «Крок - 2. Медична психологія», який перевіряє досягнення компетентностей здобувачів вищої освіти, визначених вимогами стандартів вищої освіти; • іспит з англійської мови професійного спрямування, яким оцінюється компетентність студента з володіння професійною англійською мовою. •
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі у сфері освітніх, педагогічних наук, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій, характеризується невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного

	<p>плагіату, фабрикації, фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті або в репозитарії закладу вищої освіти.</p>
--	--

VIII Вимоги до створення освітніх програм підготовки за галуззю знань, двома галузями знань або групою спеціальностей (у стандартах рівня молодшого бакалавра), міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії)

Міждисциплінарні освітньо-наукові програми не передбачені.

IX Вимоги професійних стандартів

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	
Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

X Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Організація освітнього процесу має відповідати технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти: наявність навчальних та лекційних аудиторій, забезпечення комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, технічними засобами навчання наявність клінічних баз для проведення виробничої практик на підставі діючих угод на проведення виробничої практики у лікувально-профілактичних закладах, наявність специфічних манекенів, фантомів та муляжів.

XI Додаткові вимоги до структури освітніх програм, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Заклад вищої освіти має право вибору запровадження видів освітніх програм (освітньо-професійної програми чи освітньо-наукової програми). Обсяг дослідницької (наукової) компоненти для освітньо-наукових програм має становити не менше 60 кредитів ЄКТС.

Освітні програми мають бути побудовані за циклами підготовки: гуманітарна та соціально-економічна підготовка, природничо-наукова, професійна та практична підготовка. Практична підготовка має здійснюватися у формі практики: догляд та психологічного спостереження за хворими (не менш 4,5 кредитів ЄКТС); сестринська практика та з психодіагностики (не менш 4,5 кредитів ЄКТС); лікарська практика з медичної психології, психологічного консультування і психокорекції (не менш 4,5 кредитів ЄКТС); практика загальноклінічна та з медичної психології і психіатрії (не менш 6 кредитів

ЄКТС). Вибірковий компонент освітньої програми має бути обсягом не менше 25% кредитів ЄКТС від загального обсягу кредитів освітньої програми.

XII Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон України «Про освіту» 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 р. № 334 «Про затвердження Порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів освітнього ступеня магістра за спеціальностями галузі знань «Охорона здоров'я»».
5. Постанова Кабінету Міністрів від 23.13.2013 №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій».
6. Національний класифікатор України: "Класифікатор професій" ДК 003:2010. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти Затвержені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx.
8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад, посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою, посад професіоналів у галузі охорони здоров'я, посад фахівців у галузі охорони здоров'я та посад професіоналів з вищою немедичною освітою у закладах охорони здоров'я» від 28.10.2002 № 385 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02>.
9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівня акредитації медичних факультетів університетів» від 19.09.1996 № 291 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0696-96>.

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

**Матриця відповідності
визначених Стандартами компетентностей дескрипторам НРК**

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень Зн2 Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Уміння/ Навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур Ум2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах Ум3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Комунікація К1 Зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються К2 Використання іноземних мов у професійній діяльності	Відповідальність і автономія АВ1 Управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів АВ2 Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів АВ3 Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1 Зн2	Ум1	К1	АВ1
ЗК2	Зн1	Ум1	К1	АВ2
ЗК3	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК4			К1, К2	АВ3
ЗК5			К1	АВ3
ЗК6	Зн1	Ум 3	К1, К2	АВ2
ЗК7	Зн1		К1	АВ2
ЗК8		Ум1		АВ1
ЗК9	Зн1	Ум1	К1	АВ1
ЗК10		Ум 3		АВ 3
ЗК11	Зн2			АВ1
ЗК12		Ум1		АВ1
ЗК13	Зн1		К1	АВ2
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК1	Зн2	Ум 2	К 2	АВ 2
СК2	Зн1	Ум 1	Зн1	АВ 1
СК3	Зн1	Ум 1	К 1	АВ 1
СК4	Зн2	Ум 2	К 2	АВ 2
СК5	Зн1	Ум 1	К 1	АВ 1
СК6	Зн1, Зн2	Ум 1, Ум 2	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2

СК7	Зн1, Зн2	Ум 1, Ум 2	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2
СК8	Зн1	Ум 1	К 1	АВ 1
СК9	Зн1	Ум 1	К 2	АВ 1
СК 10	Зн1, Зн2	Ум 1, Ум 2	К, К 2	АВ 1, АВ 2
СК 11	Зн1, Зн2	Ум 1, Ум 2	К 1, К 2	АВ 1, АВ 2
СК12	Зн1	Ум 1	К 1	АВ 1
СК13	Зн2	Ум 2	К 2	АВ 3
СК14	Зн2	Ум 2	К 2	АВ 2
СК15	Зн3	Ум 3	К 3	АВ 3

**Матриця відповідності
визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей**

Результати навчання	Компетентності																												
	Загальні компетентності													Інтегральна компетентність															
	Спеціальні (фахові, предметні) компетентності																												
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14	СК15	
PH 1	+	+		+	+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+			
PH 2	+	+			+					+			+	+	+	+		+	+	+		+				+	+		
PH 3	+	+	+	+	+		+	+		+		+	+	+	+		+	+		+		+	+		+	+	+	+	+
PH 4	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
PH 5	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+				+				+	+	+
PH 6	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	
PH 7	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+				+		+	+					+	+	+
PH 8	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+			
PH 9	+	+			+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+				+	+	+	+	+	+			+
PH 10	+	+	+	+	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+				+			+	+	+	+
PH 11	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 12	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 13	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 14	+	+			+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
PH 15	+	+		+	+			+	+	+	+		+	+	+		+	+				+			+				

Корисні посилання:

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
2. Council Recommendation of 22 May 2017 on the European Qualifications Framework for lifelong learning and repealing the recommendation of the European Parliament and of the Council of 23 April 2008 on the establishment of the European Qualifications Framework for lifelong learning. URL : <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>; <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
3. The Framework of Qualifications for the European Higher Education Area. URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
4. International Standard Classification of Education. ISCED 2011. URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.
5. International Standard Classification of Education (Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>
6. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя.– К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014.– 100 с.
7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів). URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu>